

Déli Hirnapló

REDAKCIÓ ÉS KIADÓHIVATAL: Timisoara-Belváros,
Szentháromság-tér 4. szám. • Telefon este 9 óráig 2-52, azon-
sul 18. vagy 2-42. szám. • ELŐFIZETÉSI ÁRAK KÜLFÖLDÖN:
havonként 110 Lei, negyedévre 330 Lei, félévre 600 Lei
és egész évre 1200 Lei vagy ezekkel egyenlő értékű valuta

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. VUCHETICH ENDRE

ELŐFIZETÉSI ÁRAK TEMESVÁROTT ÉS VIDÉKEN KÖZ-
BESITÉSSEL: havonként 80 Lei, negyedévre 240 Lei, félévre
450 Lei, egész évre 900 Lei. • Közlésviselőik, valamint
állami nyugdíjasok részére: havonként 60 Lei, egy negyed-
évre 180 Lei, egy félévre 350 Lei és egy egész évre 700 Lei

VI. ÉVFOLYAM * 202. SZÁM

TIMISOARA, 1930 SZEPTEMBER 5, PÉNTEK

ÁRA 4 LEI, BUKARESTBEN 5 LEI

Forgácscok

Elhíhet bárki, nem nagyon ked-
vükre való nap-nap után ezen és
alap más rovataiban is mindig
ak korholni, hibákat felhozni,
nőket ostromozni. Sokkal szíve-
söben irnánk róla és a közönség
bizonyosan szívesebben olvasná,
arról számolhatnánk be, hogy
mes több visszaélés, nincsen pa-
ma, mindenki pontosan és lelki-
meretesen teljesíti kötelességét, a
gazdasági viszonyok a legrendezet-
töbök, az adókat leszállítják, a
bizmunkákat megindítják, sike-
lt az utolsó munkanélkülit is el-
helyezni, a hivatalokban előzéke-
yek és advariasak, az állampol-
árság kérdése nem megoldatlan
probléma, az antiszemita agitáció
államai elcsendesedtek, mindenki
fontosan megkapja fizetését, a ka-
latláb minimális, még a posta is
endesen fizeti a postautalványo-
at, sőt a nyugdíjasoknak sem kell
vekig várni sovány járandósá-
ukra és más dolgok, amelyek
ind az állampolgárok meglege-
ettséget hivatottak szolgál-
zonban — sajnos — mindezek el-
nkezőjét tapasztaljuk és így nem
oda, hogy nem fogyunk ki a pa-
aszokból, melyeknek hangot kell
dnunk.

A panaszok és sérelmek nem
indig világrengetőek. Azonban az
mbermillióknak nem is a nagy
olgok fájnak, melyek távol esnek
ölük. Nem a politika porondján
lesettek fájdalma fáj nekik, sem
győztesek győzelme nem okoz
nik örömet, hanem azok a kis dol-
ok, melyek ennek a nagy politiká-
nak következményei és amelyek
letüket kitöltik. Most folyik pél-
ául a nyugdíjak kifizetése az adó-
ivatalban. Papiron nagyszerű
end van, mert alfabetikus sorrend
zerint osztják ki a nyugdíjfilléret-
ket. Az már régi panasz, hogy a
endszerint idős emberek százával
szoronganak kis helyen, ahol órá-
ig kell várniok, de se szék, se pad
nem áll rendelkezésre, amelyen fá-
adt tagjaikat pihentethetnék. Pe-
lig milyen könnyű volna ezen is
segíteni. Az emberek azonban meg-
szokták a hivatali és hivatalos ri-
degséget, hát inkább csak egymás-
nak panaszkodnak szerény óhaj
formájában. Tegnap azonban az
történt, — nem először — hogy
órákig tartó várakozás után egy-
szerre csak kijelentették, nincs
pénz, a kifizetéseket majd másnap
folytatják. Az emberek — mit is
tehetnének szegények! — szép

Fiatal legény megölte hatvanötéves szere- tőjét, hogy megszabaduljon tőle

Román-Sztamora község határá-
ban női holttestet találtak, amely-
ben Morariu Éva hatvanöt éves
asszonyra ismertek. Az a gyanu tá-
madt, hogy az asszonyt meggyil-
kolták, mire a csendőrség letartóz-
tatta Buzariu Vince harminc-
kilené éves gazdát, akiről faluszer-
te tudták, hogy viszonyt folytatott
az idős asszonnal. Buzariu elein-
te tagadott, később azonban meg-

tört és bevallotta a gyilkosságot.
Elmondta, hogy nemrégiben el-
hagyta az asszonyt, aki állandóan
zaklatta, hogy térjen vissza hozzá.
A gazda azonban örült, hogy meg-
szabadult az öreg asszonytól. A
gyilkosság napján a gazda kint
dolgozott a falu határában, mikor
ismét megjelent Morariu Éva és
könnyörögni kezdett a férfinak, az
azonban durván elutasította. Ve-

szekedni kezdtek, a férfi rárontott
az asszonyra, a földre teperte, az-
után rugdalni kezdte, majd földdel
betömte a száját és bottal addig
verte a fejét, míg az asszony meg-
halt. Kijelentette, hogy azért gyil-
kolt, mert nem tudott Morariu
Évától szabadulni. A csendőrség
ma beszállítja a gyilkost az ügyész-
ségre.

Vidrighin Sztán lemondott mert a francia szakértő lerántotta a leplet a vasut ráfizetéses gazdálkodásáról, de a kormány a lemon- dást nem fogadta el

Két éve, hogy Lefevre fran-
cia vasuti szakértő a kormány
megbízásából ellenőrzi a vasut
ügymenetét. A szakértő legutóbbi
jelentése körül kulisszaforradalom
keletkezett, egyben ez a jelentés
éténken rávilágít az államvasut
szinte tarthatatlan anyagi helyze-
tére. Lefevre elsősorban tiltakozik
a szeptember elsején életbelépett
tarifa ellen, amely sok tekintetben
nem egyeztethető össze az állam-
vasut érdekeivel. Lefevre jelenté-
sét a kormány jó ideig titokban
tartotta és csak most került nyilvá-
nosságra.

Amikor annak tartalmát Vidri-
ghin Sztán vezérigazgató meg-
tudta, állását rendelkezésre bo-
csátotta a kormánynak, a le-
mondást azonban nem fogadták
el, mire Vidrighin hirtelen sza-
badságra utazott.

Visszatérése után miként alakul a
helyzet, az még bizonytalan. Le-
fevre panaszolja, hogy az állam-
vasut autonómiája csak papiron
van meg, a vasut még mindig nem
autonóm kereskedelmi vállalat és
éppen emiatt küzd anyagi gondok-

csendeszen hazamennek, hogy más-
nap újra kezdjék a sorbanállást.
Kissé zúgolódnak, de mintha az
sem lenne tulságosan komoly. Az
emberek megszokták az ilyesmit...

Megszokták. Ebben rejlik a tra-
gédia. Tragédiája az embereknek
és tragédiája az országnak. Meg-
szokják a rosszat, a rendetlenséget
és rendszert látnak a rendszerte-
lenségben. Mert ha a nyugdíjak

kal. A rossz vasuti gazdálkodás
jellemzésül megállapítja, hogy a
vasut csak a szénbeszerzésnél éven-
ként másfél milliárd leit veszít, il-
letve fizet rá. Rámutat arra, hogy
idejében

kerlte a vasutat, szereljen fel és
indítson motorjáratokat, hogy
az autóbusszokkal konkurren-
képes legyen. Ezt nem tették
meg, aminek folytán ebben az
évben a vasut újabb négyszáz
millió leit veszít.

Számszerűleg rámutat arra, hogy
a helytelen gazdálkodás folytán
1930 első felében az államvasut be-
vétele hatszáz millió leiel kevesebb
volt, mint 1929 ugyanezen idősza-
kában. Valószínű, hogy 1930 végén
az államvasuti költségvetésnek
olyan deficitje lesz, mint az utóbbi
tiz évben egyszer sem.

A jelentés legkényesebb része az,
hogy a stabilizációs kölcsönből a
kormány hat milliárd leit juttatott
az államvasutnak. Ez az összeg ele-
gendő lett volna az összes szüksé-
ges befektetésekre. Azonban a be-
fektetésekből — állapítja meg a
jelentés — nem lett semmi, mert az

kifizetése megakadhat, akkor ez
nemcsak a nyugdíjasok egyéni ba-
ja, hanem jellemző tünet, mely
nem válik dicséretére a pénzügyi
adminisztrációknak. Temesvárott
nem fizetik ki a nyugdíjakat, ahol
hivatalos megállapítás szerint
nemcsak összeg szerint fizetik a
legtöbb adót, hanem ahol az adót
százalékosan a legnagyobb arány-
ban sikerült behajtani. Mi lehet
akkor másutt? Vagy provincia va-

investícióra tartalékolt stabilizá-
ciós kölcsönből származó összeget
az államvasutak eddigi deficitjé-
nek a fedezésére kellett fordítani.

Lefevre jelentése, amely vigasz-
talan képét mutatja a vasut hely-
zetének, vita tárgyát képezi Buka-
restben. Vidrighin állását ez a je-
lentés erősen megrendítette. Kü-
lönben érdekesnek találják, hogy a
francia szakértő a külföldi magán-
vasutársaságokra hívja fel a kor-
mány figyelmét.

Ebből a tényből arra követke-
tetnek, hogy Lefevre már ál-
lást foglalt amellett, hogy a vas-
utat a telefon módjára adják
bérbe.

Valószínű, hogy ekörül heves vita
indul meg, lehet, hogy újlag sze-
mélyi változásokkal kísérleteznek.
De akár mint is legyen, ha bérbe is
adják, gyorsabb és eredményesebb
munkát várunk, mint a most ala-
kult telefontársaságtól, amely
azonkívül, hogy egy milliárd leit
befizetett az állampénztárba, még
nem tett semmit a telefonforgalom
feljavítására.

gyunk, amely csak arra jó, hogy
polgárai fizessenek? Hogyan ir-
junk akkor magasztaló és dicsőítő
cikkeket, mikor már a legkisebb
dolgnál is megbotlunk? Bizony
könnyebben és szívesebben irnánk
arról, hogy mindenütt mindenben
rend van, de ha a nyugdíjasok sem
kapják meg járandóságukat, ak-
kor csak a rendszertelenség rend-
szeréről írhatunk.

Aki pápább a pápánál:

A resicai román iskolaigazgató fütyül a miniszter rendeletére és vigan végzi a tanulók névelemzését

Beköszöntött az új tanév, megkezdődtek a beiratások és újból fölhangzanak itt is, ott is a kisebbek ajkán a panaszok. Hiába jelentette ki a közoktatásügyi miniszter az utóbbi hónapokban ismételtén, hogy a hirhedt névelemzés az iskolákban megszűnt és hogy a szülők maguk határozzák meg azt, hogy gyermekeiket melyik iskolába iratják be, egyes tulbuzgó és sovizmustól tulfutott tanférfiak még is azt csinálják, amit ők látnak jónak.

Ezzel az eljárással az a szándékuk, hogy a magyar tanulók számát mindenütt esökkentsék és az erőszakkal és mindenféle hivatalos csüréssel-esavarással más iskolákba kényszerített magyar tanulókat elnemzetlenítsék.

Resicán az impériumváltozás óta ebben a tekintetben nem volt panasz. Az állami elemi iskolának román, magyar és német tagozatai zavartalanul működtek, ezenkívül a református felekezeti iskola, amelynek magyar a tanyelve, szintén akadálytalanul folytatta kulturmunkáját. A szülők maguk határozták meg, hogy gyermekeiket melyik iskolába járassák és ez lehetővé is tette, hogy a gyermekek saját anyanyelvükön tanulhassanak. Ezt az eddigi békés rendet azonban megelégelte Cocora állami elemi iskolai igazgató és föltette, hogy szakít vele. Nem vette figyelembe azt sem, hogy más városokban a miniszter intencióinak alapján már szakítottak a névelemzéssel.

Cocora igazgató egyszerűen behozta Resicán a névelemzést és ahhoz szigorúan ragaszkodik is. Az állami iskola magyar és német tagozataiból kizárja a most megindult beiratásnál mindazokat a tanulókat, akiknek nincsen kimondottan magyar, vagy német nevük.

Az ilyeneket mind áthelyezi a román tagozatba. A magyar tagozatból kizárt német hangzású névvel bíró tanulóknak legfeljebb kegyképpen azt engedi meg, hogy ezentul német tagozatba járjanak.

Legfelháborítóbb azonban az az eljárása, amelyet a református iskolával szemben követ. A felekezeti iskolába iratkozó tanulóknak tudvalevőleg az állami elemi iskola igazgatója által aláírt deklarációval kell igazolniok, hogy olyan anyanyelvűek, amilyen az illető iskola tanyelve. A mult esztendőben a református iskolába jelentkezők ezeket a deklarációkat az állami elemi iskola igazgatójától minden nehézség nélkül megkapják. Cocora igazgató ebben a tanévben azt az újítást is behozta, hogy

ilyen deklarációra nemcsak a református iskola első osztályába iratkozó tanulóknak van szüksége, hanem azoknak a tanulóknak is, akik már növendékei voltak az iskolának és most felsőbb osztályba iratkoznak.

Kérlelhetetlenül megtagadja azoktól a deklaráció aláírását, akiknek neve nem törzsökös magyar.

Tucatjával tagadja meg a deklarációk aláírását és így még igen sok tanuló nem iratkozhatott be az iskolába. Hogy csak néhány példát említsünk föl, nem írta alá Volkováczy Gyula második osztályu tanuló deklarációját, aki tavaly is a református iskolába járt és szülői kizárólag magyarul beszélnek.

Ugyanigy jártak Novákovics Ilona és Morár Erzsébet is, akik se németül se románul nem beszélnek. Ezenkívül még egész sora van a tanulóknak, akiket Cocora igazgató ki akar zárni a református iskolából.

A magyar iskolából kizárt magyar tanulók szülői panaszukkal a Magyar Párt bántási központjához fordultak, amely ezeket a panaszokat memorandumba foglalta. A memorandumot eljuttatják Krasómege tanfelügyelőségéhez, ezenkívül a bántási kormányzóság közoktatásügyi osztályához is. Bizonyosra veszik, hogy ezeken a helyeken méltányolni fogják a panaszokat és utasítani fogják Cocora igazgatót, hogy ne akarjon jobb román lenni, mint a miniszter, aki a névelemzést számüzte az iskolából.

Kubán Endre.

Két millió kiló ócskavas megvásárlása az államvasutaktól volt a Resica-művek legjövedelmezőbb üzlete az utóbbi években

A háboruban rengeteg vasuti kocsis és mozdony pusztult el. Az impériumváltozás után az ország egyes részein az állomásokon végtelen sorok állottak oldalvágányokon megrongált kocsikból és mozdonyokból. A temesvári vasutigazgatóság területén különösen a kisodai, sági és gironai állomásokon volt rengeteg rossz vasuti kocsi. Ez a rengeteg anyag hosszú ideig nagy gondot okozott a vasutnak, mert a mozdonyok és kocsik annyira meg voltak rongálva, hogy azok kijavitása többbe került volna, mint újak beszerzése. A problémát végül is úgy oldották meg, hogy megállapodást létesítettek a Resica-művekkel, amely kötelezte magát, hogy a tönkrement kocsik és mozdonyok vasanyagát átveszi és helyébe új árut ad. Az első megállapodás az volt, hogy az ócska kocsikról leszerelt vasanyag minden hét kilójáért egy kiló új árut ad a Resica, később két ízben is módosították a megegyezést és pedig

először felemelték az egy kiló jó áruért járó ócskavas mennyiségét kilenc, majd tíz kilóra. Ezen az alapon a vasut a Resica-művektől különböző öntvényeket és sineket kapott. Az ócska mozdonyoknál a becserélési arány egészen más. Itt ugyanis a megállapodás értelmében a Resica-művek igazgatósága a hasznavehetetlen mozdonyok helyébe új mozdonyokat ad cserébe és pedig az ócskamozdonyok minden huszonhat kilójáért egy kiló új mozdonyanyag jár a vasutnak. A megállapodás értelmében a Resica-művek megkezdtek az ócska anyagok leszerelését és az még mindig folyamatban van. Eddig összesen két millió kilógram ócskavasat szerezte le a Resica a rossz kocsikról és mozdonyokról. Az üzlet a Resica-művek részére annyira jó, hogy siettek maguknak lekötni az idők folyamán a karambolok és a használat folytán ócskává váló kocsikat és mozdonyokat is.

A holtak beszélni kezdenek és harminchárom év után közkinccsé válik a világtörténelem leghősibb emberi dokumentuma

Harminchárom esztendő előtt André norvég kapitány két bátor társával elindult, hogy léghajón átrepülje az északi sarkot. A hős kutatók vértanui lettek a tudományak. Nyomuk veszett és azóta hiába keresték őket. Nemrég —

miként megirtuk — megtalálta az örökös hó és jég között Horn tanár a holttesteiket, amelyeket a Brotweg nevű hajó hozott haza. A hajó, amelynek zászlaja félárbóca volt boesátva, most futott be a tromsói kikötőbe, ahol a kormány

képviselői, továbbá az Akadémia és más tudományos intézetek küldöttei várták. A három sarutazót a norvég nemzet halottjának tekintik és nagy disszettel fogják eltemetni. Horn tanár, aki ekspedició naplóját is megtalálta, kijelentette, hogy bár a napló nem vált elolvashatóvá, reméljük, hogy a többszáz oldalra terjedő leírás minden leirt sorát lehetséges lesz majd kibetűzni. Ez a napló kétségtelenül nagy tudományos értéket képvisel és annyi máris megállapítható, hogy nagyon sok fontos számadatot tartalmaz, amelyről elmondja az utirányt, amelyre André és társai követtek. Mindenesetre ki fog derülni az is, hogy lett a léghajójukkal, amelynek még a roncsait sem találták meg. A sarkutazók légvonalban százharminc kilométert tettek meg olyan vidéken, ahol minden egy lépés óriási nehézségekkel járt. Borzalmas szenvedéseken mehet keresztül, azonban bátorságukkal és életkedvükkel mitsem veszítettek. White Islandon azonban már olyan fáradtak voltak, hogy lazkodni kezdtek és előre látták számoru végüket. Utazásukkal és naplóban hátrahagyott tapasztalataikkal azonban mérhetetlen szolgálatot tettek a sarkutazók számára. Horn a nyilatkozatot azzal fejezte be, hogy ez a napló a világtörténelem egyik leghősibb emberi dokumentuma.

Rendszabály mely nem szolgálja a közérdeket

A különböző környékbeli közlekedési és Temesvár között közlekedő autóbuszok naponta a városbirtoktartóknak és erre az időre néven leli helypénzt fizetnek. A városi hatóság az autóbuszok tartózkodási helyéül a város különböző területein jelölt ki helyeket. A legtöbb autóbusz a belvárosi József téren, az aradi és lippai utak torkolása közelében szokott állni. Eddig az volt a rendszer, hogy ezek a járművek a téren keresztülhaladó gyalogjáró közlekedésben állottak és az utasok könnyen beszállhattak. Szeptember első napján azonban a tér másik oldalára jelölték ki a helyüket, a tüzeriskola előtt. Azon a helyen száraz időben óriási por, nedves időben pedig nagy sár van. Az autóbuszok tulajdonosai, akik helypénzük címén évente jelentős összeget fizetnek be a város pénztárába, most memorandumban kérik a várost, hogy ezt a sérelmes rendelkezést vonja vissza és engedje meg, hogy az autóbuszok a régi helyen álljanak, ahol éppenséggel nem akadályozzák a forgalmat.

ZSIDÓ ÁLLAM LEGYEN PALESTINA VAGY NEM? Berlinből jelentik, hogy napok óta ülésezik az úgynevezett kis zsidó konferencia, amely Weizmann távart, a zsidó világexekutive elnökét súlyos támadások értik, amelyek következtében Weizmann nőki tisztségéről lemondott. Weizmann ugyanis kijelentette, hogy nem gondolja Palesztinában egységes és kizárólagos zsidó állam alakítására, hanem a zsidó és arab nemzet számára kell ezt az államot alapítani. Ez a kijelentése ideje óta az elnökválságot, azonban bizn abban, hogy Weizmann szavait kinyggyarazza, így sikerül az ellentételt áthidalni és az elnökválságot megdani.

Látogassa meg Ön is!

az ujonnan megnyílt

Kálmán Ferenc

Temesvár L. Rezsó-utca, a Ferdinánd-szálloda mellett

Butorszövet

Szönyeg

Takaró

szaküzletét

A kisebbségek ügyét addig kell rendezni, míg az elégedetlenség veszedelmes formában nem robban ki

Önfben tegnap nyílt meg a nemzetiségek hatodik konferenciája. A konferencián összesen harminc nemzeti kisebbség képviselői vettek részt. Az erdélyi magyarokat Jakabffy Elemér dr., Salogh Artur dr. és Ugron István képviselik. A csehszlovákiai magyarok nevében Szüllő Géza és Baross Géza képviselők jelennek meg. Azonkívül ugy Romániából mint pedig Csehszlovákiából német képviselő is jelen

Magyarországi magyar és német delegátusok hiányzanak, mivel azoknak a belgrádi kormány nem adta meg a kért utlevelet.

Azokonkívül megjelentek a konferencián a spanyolországi baszkok, továbbá a litvániai, esztországi és oroszországi népkisebbségek képviselői is, akik ezuttal első ízben vesznek részt a tanácskozásokon.

Wilfan dr. olaszországi szlovén képviselő nyitotta meg a konferenciát és pedig németül, mivel a konferencia hivatalos nyelve a német. Üdvözölte a megjelent delegátusokat és hangsúlyozta, hogy a nemzetiségek konferenciája szeretettel fogadja azokat a kisebbségeket, akik ez alkalommal először vesznek részt a konferencián. Beszédét azután a Páneurópai gondolatokról és kijelentette, hogy ennek feltétele a szellemi közeledés.

Nem a kormányok közeledése egymáshoz a fő, hanem a népeknek egymáshoz való közeledése, mert ez garantálja az összetartozást és összekapcsolást a békében és egyetértésben.

Aminek pedig egyik fontos tényezője az, hogy a nemzetiségek elégedettségben éljenek azokban az országokban, amelyekbe sorsuk vette őket. Ha a nemzetiségek a maguk jogaiért küzdenek, nem jelenti azt, hogy harcolnak a kormányok és államok ellen, amelyek alatt élnek. A kisebbségi problémát nem lehet azzal elintézni, hogy egyes nemzetek a beolvadás politikáját hirdetik. A világ elkiismeretéhez apellálunk, — feleltette be szavait Wilfan dr. — amelyet kérünk, ismerje el végre a népkisebbségek jogait, amelyekért mi nem szününk meg sohasem minden erőnkkel harcolni.

A mostani konferencia első ízben ad majd teljesen áttekinthető képet Európa nemzetiségek helyzetéről és számos fontos kérdést fog tárgyalni.

A tárgysorozat három legfontosabb pontja a következő: 1. Az egyes országok kisebbségeinek helyzete viszonyítva a kisebbségek általános helyzetéhez és az ebből levonható következtetések. 2. Páneurópa és a nemzetiségek. 3. Egyes népkisebbségi csoportoknak nemzeti közösségbe való tömörítése.

A nemzetiségek genfi konferenciája több napon keresztül ülésezik és arról az utolsó tanácskozás után komünikét adnak ki. Feltűnést keltett a konferencián Wilfan dr. elnöknek az a bejelentése, hogy

Európában több olyan ország van, amelyekben román nemzeti kisebbségek élnek. Eddig ugyanis a románok mindig úgy szerepeltek, mint akik kompakt nemzetet alkotnak.

Minden nemzetnek — mondotta Wilfan dr. — lehetnek olyan rétegei, amelyek kisebbségi sorsban élnek és azért kívánatos, hogy az illető nemzetek a maguk országában az ott élő nemzeti kisebbségeket méltányos elbánásban részesítsék. mert csak akkor kívánható az, hogy más országokban a velük egy nyelvet beszélő kisebbségek hasonló elbánásban részesüljenek.

Am Ende Ewald dr., a nemzetiségek konferenciájának

titkára beszélt azután. Elmondotta, hogy bejárta azokat az államokat, amelyekben népkisebbségek élnek és sok helyen szomorú állapotokat tapasztalt.

Hangsúlyozta, hogy a nemzetiségek problémáját addig kell elintézni, amíg az elégedetlenség veszedelmes formában nem robban ki.

Azután statisztikai adatokat olvasott föl a különböző országokban élő nemzeti kisebbségekről és arra kérte a delegátusokat, hogy a statisztikában szereplő adatoknak időközben történő változásairól állandóan értesítsék a konferencia titkárságát.

Agyonlőtte kedvesét, aki szeretője anyjával is viszonyt folytatott

Brüsszelben Cherr Mary tizen-nyolc esztendő leány egy kávéházban bárom lövéssel agyonlőtte Brodhoven gróf szenátor huszonhat esztendő fiát, azután öngyilkosságot követett el. A fiatal gróf nyomban meghalt, a leányt pedig életveszélyes sérülésekkel kórházba szállították. Kihallgatásakor elmondta, hogy a gróffal két év óta szerelmi viszonyt folytatott és a napokban megtudta, hogy a gróf egyúttal az anyjának is ked-

vese. Első elkeseredésében agyon akarta löni az anyját, azonban ehhez nem volt elég lelki ereje. Arról is lemondott, hogy a gróffal ölje meg és már csak azt akarta, hogy az adoptálja születendő gyermekét. Mivel azonban Brodhoven gróf ezt a kérését megtagadta, annyira izgatott lett, hogy elkövette véres tettet. Nem hiszik, hogy a leány életét sikerülne megmenteni. Ha azonban mégis felgyógyulna, azonban letartóztatják.

A kolozsvári bíróság megerősítette Opreák letartóztatását

A Timisiana-ügyben tegnap történt az első érdemleges lépés a kolozsvári törvényszéken. Dunca Gerő dr. vizsgálóbíró a többszáz oldalra terjedő vizsgálati iratok áttanulmányozása után tegnap reggel kihallgatta a Timisiana-ügy Kolozsvárra szállított három gyanúsítottját. Oprea Jánost, a klinikáról előzőleg kihallgatás végett az ügyészségre szállították. Ugy Opreát, mint Arzenovicit és Mérőt nagyon megviselte a két hónapos fogság. A kihallgatás előtt a vizsgálóbíró folyosóján védőik és családtagjaik kíséretében várakoztak. A kihallgatás nagyon rövid ideig tartott és annak során mindhárom ártatlanságukat hangoztatták és szabadságra helyezésüket kérték. A vizsgálóbíró rövidesen meghozta a döntését és

a vizsgálat érdekere való tekintettel a temesvári ítélőtábla vádtanácsa által is jóváhagyott vizsgálati fogságot mindhárom gyanúsított ellen továbbra is fentartotta. Opreát a klinikára szállították vissza, Arzenovicit és Mérőt az ügyészségi fogház betegszobájában helyezték el. A vizsgálóbíró döntése Opreát és két társát láthatóan depresszióba hozta. Dunca Gerő dr. vizsgálóbíró felkérte Urechea dr. és Goia dr. kolozsvári egyetemi tanárokat, hogy vizsgálják meg Opreát, Arzenovicit és Mérőt és az orvosi vizsgálat eredményéről írásban terjesszék elő orvosi véleményüket. A két orvosprofesszor tegnap délután Opreát már meg is vizsgálta. Dunca dr. vizsgálóbíró ma délelőtt kezdi meg a három gyanúsított részletes kihallgatását.

Nyugdíj a nyugdíjbaküldés, illetve aktív szolgálat megszűnésének napjától jár

A temesvári ítélőtábla Fehér Kristóf dr. tanácsa tegnap nyugdíj-ügyből kifolyólag elvi jelentőségű döntést hozott. Illés Sándor, a józsefvárosi vasuti állomásonál szolgálatot teljesített váltókezelőt még 1924 június elsőjén szolgálatától elvál-

matlannak minősítették. Illés éveken át várta nyugdíjának folyosítását, amikor azonban már négy esztendő is eltelt és sem fizetést, sem nyugdíjat nem kapott, 1928 április tizennyolcadikán nyugdíját kérvényelig sürgette. A temesvári kerületi nyugdíjbizottság

KÖZPONTI SZÁLLODA HOTEL CENTRAL

BUDAPEST, VII., Baross-tér 23.

A keleti pályaudvartól alig 2 percre

A temesváriak kedvelt találkozóhelye.

Elsőrangú modern családi ház. Központi fűtés. — Minden szobában

hideg-meleg folyóvíz. — Egyágyas szobák árai: 4, 5, 6, 8, 9, 10 pengő

Kétágyas szobák árai: 8, 10, 12, 13, 14, 15, 16 pengő

Fürdőszobás szobák. Rádió. Telefon a szobákban

Tisziaság. Előfizetés.

Tulajdonos: PALLAI MIKSA

erre elrendelte Illés nyugdíjának a kiutalását, azonban csak 1929 április hónaptól, tehát a kérvényezés idejétől. A döntést Illés ügyvédje, Müller Henrik dr. utján a temesvári ítélőtáblánál, mint közigazgatási bíróságnál megtámadta. A tábla tegnap tartotta meg a tárgyalást, amelynek során Müller Henrik dr. hivatkozott arra, hogy Illést az államvasutaknak hivatalból kellett volna nyugdíjazni és a nyugdíjazás hivatalos részét az államvasutaknak kellett volna elintézni. A vasut abban a pereben köteles nyugdíjat fizetni, amikor az alkalmazott aktív szolgálata megszűnik. A tábla Müller Henrik dr. jogi érvelését magáévá tette és elvi jelentőségű döntésében kötelezte a vasutat, hogy Illés Sándornak 1924 június elsőjéig, tehát a betegség címén a szolgálatból való elbocsátása napjáig, a nyugdíját visszamenőleg megtérítse. A döntés nagyon sok kisebbségi tisztviselőt érint. akiket rendszerint évek előtt bocsátottak el az állami szolgálatból és nyugdíjba küldtek, azonban, amíg a nyugdíjbizottság a nyugdíjilletményeket megállapította, évek teltek el, viszont a nyugdíjat csak a nyugdíj megállapításának napjától fizették. A táblai döntés most Müller dr. alapján új és tiszta helyzetet teremtett.

Uj tanárok

a bányási állami iskolákban

A közoktatásügyi miniszterium a következő középiskolai tanárokat, illetve tanárnőket véglegesítette állásukban: Lociliu Jánost a zombolyai gimnáziumnál, Momspart Stefániát a lugosi női tanítóképzőnél, Popescu Mariát a lugosi leánygimnáziumnál, Strömich Gizellát a lugosi alsófokú kereskedelmi iskolánál, Menciú Annát a resicai román-német fiugimnáziumnál. A véglegesítések mellett a miniszterium a következő kinevezéseket eszközölte: Pop Aurélt a temesvári német liceumhoz, Dragulescu Antalt az aradi fiugimnáziumhoz, Nemirovsehi Borist az aradi fiupolgari iskolához, Lepa Kájuszt az aradi ipari szakiskolához, Cusniriue Aurélt és Marcu Hortenziát a lugosi fiugimnáziumhoz, Nastase Györgyöt és Caitun Jancut a karánsebesi polgari fiuiskolához, Stacescu Erzsébetet és Dicescu Konstantát az orsovai fiugimnáziumhoz, Tauber Blanchet és Klein Mariát a resicai leánygimnáziumhoz, míg Vatasanu Annát az ujszentannai fiugimnáziumhoz neveztek ki. Az ujonnan kinevezett és véglegesített tanárok a most kezdődő tanévben már megkezdik munkájukat.

A belügyminiszter és a titkos alapok. Bukaresti lapok támadják Valda belügyminisztert, hogy rendfentartási célokra újabb ötmillió lei rendkívüli hitelt vett igénybe. Megállapítják, hogy a belügyminiszter nagyon is kimeríti a különböző titkos alapokat.

Az őszi hadgyakorlatok. A Lupta értesülése szerint az őszi hadgyakorlatok október folyamán mennek végbe. A lap úgy tudja, hogy ez alkalommal nagy tiszti behívások lesznek. Főleg az 1920-26. évfolyamhoz tartozó és eddig még kiképzésben nem részesült tartalékos tiszteket hívják be. A Lupta értesülése megerősítésre szorul.

Artatlanul vádolt gazda.

Balak községben nagy tűz kezeztett, amely a Creditul Agricol helyszövetkezet raktárát teljesen pusztította. A raktárban több szőlőgép volt elraktározva, köztük Marta Illés bánlaki lakos gépe is, amely szintén elégett. A vizsgálat során az a gyanu merült fel, hogy a tüzet gyújtogatás okozta. A nyomozással megbízott csendőrség akkor Marta Illést tartóztatta le, akit azzal vádoltak, hogy a gyújtogatás az ő műve, hogy így a biztosítási díjhoz jusson. Marta Illés a csendőrségre, a szokásos vallatás után, beismerte a tettet, mire a temesvári ügyészségre szállították. A vizsgálóbíró előtt Marta visszavonta a csendőrség előtt tett vallomását, azonban a vizsgálóbíró ennek ellenére mégis letartóztatta. A temesvári törvényszék tegnap foglalkozott Marta Illés ügyével és hosszabb tanácskozás után elrendelte Marta Illés szabadlábrahelyezését, mert kiderült, hogy gépe nem volt biztosítva és így semmi érdeke nem fűződött a gyújtogatáshoz.

Autóbusz Radnára. Vasárnap szeptember hetedikén a Radnára induló magyar bucsusoknak elegendő jelentőségű esetben autóbusz áll rendelkezésre, amely a belvárosi kadettiskolából indul Lippára. Indulás vasárnap reggel, visszatérés hétfőn este. Jelentkezni lehet naponta 9-2 óráig a lipi autóbussznál, a belvárosi kadettiskola mellett.

Nagyarányu betörés tartja igazánban a közeli Medves községet. Két nap előtt éjjel ismeretlen tettesek betörték Miloš Mihály ottani gazda házába és onnan nyolcvanezer lei értékű holmit loptak. Az ügyben a csendőrség megindította a nyomozást. Miloš tegnap feljelentést tett a temesvári rendőrségen is, ahonnan Gutu Athanasz rendőrfőnök, Dragan és Ionescu detektívek utaztak ki Medvesre, hogy ott a vizsgálatot lefolytassák.

Erdély Izolda, a budapesti zeneakadémia végzett növendéke (volt Bartók-tanítvány) és Bécsben áll képesített zongoratanár kezdőket és haladókat oktat. Jelentkezőket fogad: Gyárváros, Andrassy-ut (Str. Trei August) 18. em. délelőtt fél 10-fél 1-ig, délután fél 3-6 óráig.

Rejteyes vád a gátaljai csendőrök ellen. Kedden este a Skudier-parkban összeesett egy férfi, akit a mentők a kórházba szállították. Elmondta, hogy a felesége István negyvenhárom esztendőse ferendiai lakos és azért jött Temesvárra, hogy panaszt tegyen a gátaljai csendőrök ellen, ahol összeverek állítólag azért, mert egy névtelen bejelentés szerint része volt egy tiznap előtti bűntettben. A kórházban állapot javult és tegnap délelőtt már hazautazott. Megindult a vizsgálat, hogy Fejest tényleg bántalmazták-e a gátaljai csendőrök.

Eltűnt temesvári asszony. Dvorák István szabadfalusi vendéglős bejelentette a rendőrségen, hogy húszhét esztendőse felesége, született Kun Anna eltűnt. Az asszony kedden délelőtt bejött a városba, ahol háziladási ügyben ügyvédjével tárgyalt. Hogy onnan merre ment, azt eddig nem lehetett megállapítani. Dvoráknál eltűnésekor vékony nyári ruha volt és semmit nem vitt magánál.

Székely lányok virágos rokolyában, színes szallaggal hajukban és tulipános ládával eljöttek a Bánságba

Valóságos virágosrétre emlékeztetett a józsefvárosi állomás peronja, amikor a délutáni aradi vonatból egyszerre ötvenhatvan fiatal, tizenöt-tizenhat éves székely leány szállt ki. Virágos rokolyákban, színes szallaggal a hajukban, pirosra és kékre festett, tulipános ládikóval a kezükben szomorúan álldogáltak és nem tudták, hogy merre menjenek, mitévők legyenek.

Vándormadarak. Az inség korbácsa hajtotta őket a kéklő hegyek aljából, madárdalos faluból a szürke háztengerbe, hogy lassan lekopjon a dal, a nótaszó az ajkukról. Cselédleányoknak jönnek a városba. Mindig és minden évben a mezsei munkálatok megszűntével sokan jönnek a nagyvárosokba, de ebben az évben számuk meghatározódott, megsokszorozódott. Az utóbbi hetekben közel hatszáz székely leányt hozott a vonat Temesvárra.

Udvarhelymegyéből jött a mostani csapat. Parajdáról, Zetelakáról és Bikafalváról menekültek ide, ahol meleg kenyeret, biztos megélhetést remélnek. Egy ideig még tanácstalanul álldogálnak, majd amikor a portás rájuk szól,

Haza tértek a nyaraló gyermekek. Temesvár városának a Fekete tenger melletti Balciban levő nyaralótelepén augusztus hónapban negyvenhét gyermek töltötte a vakációt. A gyermekek Vulpe István tanoncotthoni főfelügyelő vezetésével tegnap tértek vissza. Mindannyian pompás színen vannak és valamennyien néhány kilóval nehezebbek, mint az elmenetelkor voltak.

Gyermekparadicsom, boldog gyermekek otthona Bresler francia és román ovodája, ahol testileg és szellemileg nevelkednek a gyermekek és játék közben tökéletesen elsajátítják a francia nyelvet. Jelentkezni naponta lehet: Belváros, Lenau tér 1. (Eisenstädter-ház) első emelet.

Vaida birtokot akar cserélni József főherceggel. Vaida belügyminiszter szamosmegyei birtokát fel akarja cserélni az aradmegyében levő és József főherceg tulajdonát képezett mintagazdasággal. A lap felveti a kérdést, vajjon más kormány idején aktiv miniszter gondolt volna ilyen birtok cserére.

lassan, tétova léptekkel a pályaudvaron át a város felé igyekeznek. Most két igénytelen kék ruhába öltözött hölgy áll eléjük és beszélget velük.

Missziós nővérek, akik a leányokat a józsefvárosi katolikus templom melletti menházukba helyezték el és addig szaladgálnak, amíg sikerül is nekik a leányok nagyrészt elhelyezni, álláshoz juttatni. A missziós nővérek elmondják, hogy sajnos a székely leányok nagyrésze a menhely helyett inkább a városba, ismerőséhez, barátnőjéhez megy és az utcáról próbál magának állást szerezni. Ezek azután gyakran leánykereskedőknek esnek áldozatul.

A nagyváros hamarosan megváltoztatja a leányokat, akik rövidesen levetik az ősi viseletet, hogy helyébe selyemruhát vásároljanak. Hogy a leányok nagyrésze tavasszal jókedvűen dalos szájjal tér vissza falujába, az főleg a missziós nővérek lelkes és agilis munkájának köszönhető, akik fáradságot nem kímélve törődnek és dolgoznak és vigyáznak rájuk még akkor is, amikor már állásban vannak.

A városi házak bérlői. Megirtuk annak idején, hogy a városi házakban levő üzleti helyiségek bérlőtere vonatkozólag a város árlejtést tartott és annak eredményeképpen a helyiségeket újra a régi bérlőknek adta ki. Több reflektáns ez ellen a revíziós bizottsághoz felebbezett, amely most több helyiség bérlőit a régi bérlőkkel szemben új ajánlattevőknek ítélte meg. A Zápolya-utcában levő Ludvig-féle trafik helyiségét évi 32.000 leiért Adamescu Konstantin, Pellegrini vívőmesternek a vásárokonban levő vívőtermét és a mellette levő Moldovan-féle tükörgyár helyiségeit évi 80.000 leiért Trifu Barbes vállalkozónak adta bérlésre a revíziós bizottság.

Bizonytalan a városi nagytanács összehívásának időpontja. Megirtuk, hogy a város állandó választmánya a jövő hétre tervezi a nagytanács összehívását. Az időpontra vonatkozólag még nem történt megállapodás és a nagytanács ülés tárgysorozatát sem állították meg össze. A közigazgatási törvény értelmében a nagytanácsot legalább negyvennyolc órával előbb kell összehívni.

MIT FIZETTEK? Bukaresti politikai körökben feltűnést keltett Stirbey Barbu herceg és Stere találkozása. A két gyűlölt ellenfél Brassóban találkozott és nyolc óra hosszat tanácskozott egymással. Vajon a két egészen ellentétes világszemléletet és politikai felfogást valló ember mit főzhetett ki a nyolc órás tanácskozás alatt? Lehet, hogy újabb meglepetéssel szolgál a herceg, akiről már tudni vélték, hogy végleg elhagyja az országot és ime még itt van, sőt aktiv politikussal tanácskozik.

Román színész halála. Demetriad Arisztid, a bukaresti nemzeti színház tagja, a román színművészet egyik erőssége, ötvenkilenc éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunyt többször vendégszerepelt Temesrott és alakításai maradandó emlékek maradtak.

Tekintsék meg

a naponta befutó csipke-ujdonságainkat Valancienne, Klöppel, selvemkivitelben

DUSCHNITZ ÁRUHÁZ Gyárváros

Állásukban megerősített krassószörényi jegyzők. A temesvári kormányzóság Krassó megyében a következő jegyzőket erősítette meg állásukban: Boina Pál (Branic), Polgár Leontin (Mereina), Paun Nica (Varadia), Szörénymegyében: Besztercei Antal (Cabeltz), Panda Péter (Bajor), Hodossy Samu (Gazfalva), Hody Jenő (Glad-Zgriba Antal (Sceusi), Dávid Illés (Sintesti), Meilender Jenő (Sintesti), (Kostély), Martzi Agoston (Bethlenháza), Stefanuti Antal (Saraság), Lévy Árpád (Nagypetrosza), Hontiu János (Ruszkabánya), Ungurean Károly (Székesut), Beretka Géza (Borlova), Keszler Henrik (Örményes), Sas Joachim (Temesszlatina), Radulescu János (Kornyaréva).

Beiratások a józsefvárosi katolikus elemi fiúiskolába szeptember 1-6-ig d. e. 9-12 óráig, d. u. 4-5 óráig vannak. A fenti időpont után nem irnak be tanulókat. Közelebbi felvilágosítással az igazgatóság szolgál az iskolában, naponta reggel 9-10 óráig.

Megérkeznek az új román hadihajók. Az Olaszországból elindult új román hadihajók ennek a hétnek a végén érkeznek Konstancába. A hadihajókat ünnepélyesen fogadják.

Félmunka. A városi tanács néhány hét előtt mozgalmat indított, amelynek célja, hogy a város területéről a régi és a közlekedést megnehezítő kőjárdák teljesen eltűnjenek és azokat mindenhol aszfaltjárdák váltsák föl. Az aszfaltozással maga a város jár elől, amennyiben a város tulajdonát képező házak előtt mindenütt rendezhető a járdákat és a köztereken keresztülfutó járdákat is aszfaltoztatja. Így többek között a különböző városi elárúsító bódék előtt is aszfaltjárdát készítettek. Azonban azt már elmulasztották, hogy a járda és a bódék közötti csikot is aszfaltozták volna. Ennek most az a következménye, hogy ezeken a mélyebben fekvő csikokon a legkisebb eső alkalmával is összegyűlekedzik a víz és olyan sártámad, hogy a közönség, amely cigarettát, vagy újságot akar vásárolni, bódékig gazognak a pocskabán. Helyes lenne, ha a város még az aszfaltozást megelőzően megtervezte volna a járdák és bódék közötti csikok aszfaltozását. Ez a munka már múltkor is megkezdődött, de nem sikerült befejezni.

A Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság igazgatósága és felügyelőbizottsága mély megilletődéssel jelenti, hogy

Dr. Nicoara Kornel

az intézetnek több mint egy évtized óta igazgatósági tagja folyó hó 2-án meghalt.

Az elhunytban leghívebb munkatársaink egyikét veszítettük el, aki intézetünkkel elválaszthatatlanul össze volt forrva.

Elvesztését mélységesen fájlaljuk, emlékét mindenkor kegyelettel és hálával őrizzük meg.

Timisoara, 1930 szeptember 3-án.

Medve Kereskedelmi és Kereskedelmi Részvénytársaság

Előadások naponta este pont 8 óráig. Az előadások díja 2 óráig, szombat, vasárnap és ünnepnapokon d. e. 9 óráig d. u. 2 óráig.

Rádió

Csütörtök. (Szeptember 4.) Budapest. 9 óra 15: Balalajka-zene-hangversenye. 12 óra: Zene. 4 óra: Gramofonzene. 6 óra: Katonazene. 8 óra: Hangverseny Heimh Lajos (zongora) és Walter Ária (ének) közreműködésével. 9 óra: Cselényi József magyar dalok énekel Rác Béla és cigányzenekarának kíséretével. 10 óra 20: Fejes szalonzenekar és Tollárpád cigányzenekarának hangversenye. Bécs. 11 óra: Szórakoztató zene. 1 óra: Gramofonzene. 3 óra 15: A Silving-négyes hangversenye. Breslau. 7 óra 15: Orosz zene. 9 óra: Dalok. Belgrád. 10 óra 15: Gramofonzene. 12 óra 45: Zene. 5 óra 30: Jazz. 8 óra: Jugoszláv hangverseny. 10 óra 15: Szórakoztató zene. Bukarest. 5 óra: Könnyű zene. 7 óra: Gramofonzene. 8 óra: Szimfonikus hangverseny. 8 óra 45: Énekhangverseny. 9 óra 15: Hangverseny. 10 óra: Éneke. Kattowitz. 8 óra 15: Szimfonikus hangverseny. 11 óra: Éneke. Morva-Ostrau. 7 óra 35: Orgonahangverseny. 10 óra 15: Orgonahangverseny. München. 8 óra: Szórakoztató zene. 9 óra 15: Tarka est. Prága. 7 óra 15: Hegy-függő hangverseny. 10 óra 15: Orgonahangverseny. Toulouse. 7 óra: Énekhangverseny. 8 óra 15: Dalok. 9 óra: Operarészletek.

Péntek. (Szeptember 5.) Budapest. 9 óra 15: Hangverseny. 12 óra: A postászenekar hangversenye. 5 óra 30: Gramofonzene. 7 óra: Könnyű zene. 9 óra: Hangverseny Gonda (ének), Hegyi Emánuel (zongora) és Kerpely Jenő (gordonka) közreműködésével. 10 óra 30: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye. Bécs. 11 óra: Gramofonzene. 1 óra 15: Gramofonzene. 4 óra 30: Pfohl Elza énekművész hangversenye. 8 óra: Zenés bécsi est, utána Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye Budapestről. Breslau. 7 óra 15: Részletek Mozart műveiből. 10 óra 35: Magyar Imre cigányzenekarának hangversenye Budapestről. Belgrád. 10 óra 30: Gramofonzene. 12 óra 45: Zene. 5 óra 30: Nemzeti dalok. 8 óra: Kamarazene. 9 óra: Nemzeti dalok gitárkísérettel. 10 óra: Szimfonikus hangverseny. 10 óra 45: Kávéházi zene. Bukarest. 12 óra: Gramofonzene. 5 óra: Könnyű zene. 7 óra: Gramofonzene. 8 óra 30: Gramofonzene. Kattowitz. 8 óra 15: Szimfonikus hangverseny. Morva-Ostrau. 7 óra 35: Népies hangverseny. 9 óra: Tarka est. 10 óra 15: Gramofonzene. München. 8 óra 45: Zene. 9 óra: Kamarazene. Prága. 8 óra: Szimfonikus hangverseny. 9 óra 40: Kamarazene. 10 óra 15: Gramofonzene.

Közgazdaság

A lugosi kereskedelmi kamara Krassó visszacsatolását kéri a kormánytól

A temesvári és lugosi kereskedelmi és iparkamara között újból kisért a küzdelem Krassómege hovatartozásága miatt. Jelenleg Krassómege a temesvári kereskedelmi és iparkamarához tartozik. Lugos nem tud beleenyugodni elvesztésébe, és ezért a kereskedelmi és iparkamara vezetői ismét mozgalmat indítottak, hogy Krassómeget csatolják a lugosi kamarához. Ez a kamarának jelentős jövedelmet biztosítana, tekintettel arra, hogy a Resica-művek ebben az esetben oda

fizetnek nem éppen megvetendő illetményeiket és a kamarai hozzájárulást. A helyzet azonban az, hogy az oravicai kereskedők és a krassómegei érdekeltek hallani sem akarnak a szomszédos megyéhez való tartozásról és azt hangoztatják, ha már nem lehetnek önálló kamara, úgy szívesebben tartoznak a temesvári kamarához. Értesülésünk szerint a lugosi kereskedelmi és iparkamara beadványt intéz a miniszterhez és kéri, hogy Krassómeget csatolja a lugosi kamarához.

Totis Rezső lett a temesvári árutőzsde tegnap megalakult tanácsának elnöke

A temesvári árutőzsde tanácsa tegnap délután tartotta alakuló ülését, amelynek különös jelentőséget kölcsönözött az elnök megválasztása. Az ülést Kotbarth Jakab, az ideiglenes bizottság elnöke nyitotta meg, aki közölte, hogy az ideiglenes tőzsdebizottság működése a mai nappal megszünt és annak nevében a mandátumot leteszi. Az elnöki széklet ezután Dobrovicescu Szamata, a jegybank temesvári fiokjának igazgatója foglalta el, mire az elnök és a két elnök megválasztására került a sor. A tőzsdetanács egyhangúlag, nagy lelkesedéssel Totis Rezső belga királyi konzult választotta az árutőzsde elnökének, alelnököknek pedig Kun Richárdot és Brebenar Vazult választották meg.

Totis Rezső elfoglalta az elnöki széket, megköszönte a bizalmat, majd a tőzsde feladatáról beszélt. A mezőgazdaság, — mondotta — amely hozzánk a legközelebb áll, letargiában szenved és ebből a letargiából kifolyólag szenved az ipar és a kereskedelem is. Így tehát reánk ruházott kötelességünk, hogy legalább megkíséreljük a mezőgazdasági termények értékesítése révén a temesvári árutőzsdén a kereskedelmet felélni. Ennek a célnak az érdekében minden

lehető el kell követnünk, hogyha a jelenlegi helyzet mellett nem is várhatunk óriási eredményt. Azonban dolgoznunk kell. Biztosíthatom önöket arról, hogy ezt a tisztséget ugyanazzal a tárgyilagossággal fogom betölteni, mint erről a multból volt alkalmuk meggyőződést szerezni és minden oldalról jövő igazságos és indokolt ügynek elnöki tisztségemben igaz és őszinte istápolója leszek. Tény, hogy súlyos időköt élünk és az életstandardunk további hanyatlása fenyeget. De éppen úgy amint nem végnélküliek a boldog és jó napok, úgy a rossz időknek — hála az istennek — is véget kell érniük, mert az emberi akarat és zseni minden akadályt le tud küzdeni. Ezt is leküzd. Leküzd majd a gazdasági létünk fekete és szomorú árnyoldalait is. Még egyszer köszönöm a belém helyezett bizalmat és szavaimat a régi magyar közmondással zárom: Segíts magadon, az isten is megsegít.

Totis Rezső ezután még indítványozta, hogy az ideiglenes bizottságnak és elnökének eredményes működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavazzanak. Az elnöki indítványt egyhangúan elfogadták és Totist beszéde után zajos óvációban részesítették.

Uj malom Oravicán. Az ipari és kereskedelmiügyi miniszterium Sándor László resicai lakosnak engedélyt adott, hogy Oravicán három millió lei tőkével malomüzemet helyezzen működésbe. A malom gabonatermékeket dolgoz fel és egyelőre öt munkással bonyolítja le forgalmát.

Devizák árfolyama. Zürichben a lei 307, Parisban 15.15. Mai árfolyamok a következők: angol font 814.25, dollár 167.65, hollandi forint 67.60, dinár 2.98, francia frank 6.585, olasz lira 8.78, cseh korona 4.975, német márka 40, osztrák schilling 23.75, magyar pengő 29.40, belga frank 23.42.

Uj cenzor a lugosi kamaránál. Lugosról jelentik, hogy a kereskedelmi és iparkamaránál megüresedett cenzori tisztségre a temesvári kormányzóság javaslatára az ipari és kereskedelemügyi miniszter Jonescu János lugosi kereskedelmi iskolai tanárt nevezte ki.

A cseh cipokirály terjeszkedni akar. Több budapesti lap erőlesen támadja Bata csehszlovák cipógyárost, aki azaz a tervvel foglalkozik, hogy Magyarországon gyárat alapít. A lapok megállapítják, hogy ennek a tervnek a kivitele ártalmára lenne a magyar cipóiparnak, amely amugyis nagy nehézségekkel küzd. A sajtó tiltakozik az ellen, hogy a kormány Balának a letelepedési engedélyt megadja. Bata tudvalevőleg a Bánságban is akar cipógyárat létesíteni.

Devizaspékuláció Bukarestben. A bukaresti nagy bankok tíz milliós tételekben kínálnak devizákat, amelyeknek ára tegnap ismét jelentősen esett. Közgazdasági körök remélik, hogy a devizák áresésével a gabonárak megszilárdulnak.

A budapesti tőzsde jegyzései. (Szeptember 3.) Leszámitolbank 87.5, Kereskedelmi Bank 104, Angel-Magyar Bank 75.3, Pesti Hazai 176.5, Drasche 120, Csáky-Prackfalvi —, Urikányi 94.2, Rima 67.8, Salgó 37.1, Általános Készén 509, Beocsini 145, Spodium —, Szikra —, Ganz-Danubius 85.5, Magyar cukor 98.5, Déleukor 97, Lipták —, Egis 11, Nóva 25.3, Temesvári Szesz —, Temesvári Sőr 12.

Színház

Fekete Mihály színtársulata a gyár- városi nyári színházban tovább folytatja előadásait és ma, csütörtökön este Erdélyi nagysikerű Mit susog a fehér akác című operettjét játssza. Pénteken este Földes-Abraham operett-lágerét, a Viktoria operettje tüzte műsorra. A Viktoria az utóbbi évek legkitünőbb operettje és bizonyos, hogy a darab zsufolt házat vonz majd. Az előadások este kilenc órakor kezdődnek és a belépőjegyek ára hatvan, negyven és husz leiben van megállapítva, hogy ezáltal mindenkinek alkalma legyen az előadásokat megtekinteni.

A nyári színház műsora:
Csütörtök este kilenc órakor: Mit susog a fehér akác!
Péntek este kilenc órakor: Viktoria.

Arlejtési hirdetmény.

A Gataiai Önként. Tűoltóegylet egy egyemeletes örtoronnyal ellátott tűoltószertárnak felépítésére ezennel arlejtést hirdet. Kéri az ezen arlejtésen résztvenni szándékozó építész és vállalkozó urakat, hogy 1930. IX. 20. déli 12 óráig ajánlataikat fenti egyesület címére Schmelka Adolf egyleti titkárhoz, Gataia község-háza, benyujtani.

Tervrajz és költségvetési kiirásai iverk fentnevezett titkárnál tekinthetők meg, illetőleg utóbbiak munkanemeként 50 leies árban szerezhetők meg. Az ajánlat benyújtásakor egy a Gataiai Takarékpénztárnál a vállalati összegnek 5 százalékról szóló letéti nyugta is melléklendő mint bánatpénz.

Bármilyen hiányt szenvedő ajánlat figyelembe nem vétetik. Fentnevezett egyesület fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlati összegre való tekintet nélkül az ajánlatok között szabadon választhasson.

Schmelka Adolf Husovszky József titkár. parancsnok.

Argentina, Brazília és Uruguay-ba

az egyedüli német társasággal, amelynek hajói csak délamerikai kikötőkbe futnak, egy-séges III. osztályu hajók, „Cap Arcona“ a világ egyetlen hajója, amely Hamburgtól Délamerikáig csak 12 napig megy.

HAMBURG-DÉLAMERIKAI
GŐZHAJÓZÁSI TÁRSASÁG

KLEIN GYULA

ÜGYNÖKSÉGE

Központ: Timisoara, Str. I. C. Bratianu 6.

Hékek: Arad, Bul. Regele Ferdinand 62. Bucuresti, Bul. Dinicu Golescu 41 bis
Cernăuți, Str. Reg. Ferdinand 27. Chisinau, Str. Negustorilor, Casa Barbatat
Német hajók, német konyha, német kiszolgálás. Gyorsvonat Hamburgig.

Butor

háló, ebédlők, uriszobák stb. butorok olcsón és kedvező részletfizetések mellett kaphatók

Kutty Rezső butorgyáros
Temesvár III., Dózsa-utca 4.

Szülők figyelmébe!

Szeptember 5-én kezdődik a román, német és magyarnyelvű egységes **GYORS- és gépirási tantolyam** **BABEUNÉ AMBRUS IREN** iskolájában. Beiratások: Erzsébetváros Tirok-utca 78. I. em. 9.

Apróhirdetések

Egy szó ára három lei, vastagabb betűvel öt lei, legkisebb apróhirdetés harminc lei.

A hirdetési díj minden esetben előre fizetendő, mert a számlakiírás és pénzbeszedő elküldése költséggel jár.

Az este hat óráig behozott apróhirdetések másnap reggel már megjelennek, az este hat óra után beküldött apróhirdetések másnap reggel csak husz százalék felárral jelenhetnek meg, vagyis ebben az esetben a legolcsóbb apróhirdetés ára harminchat lei.

Mindazoknak, akik állást keresnek vagy akik elfoglalható állást hirdetnek, apróhirdetését ötven százalékos kedvezménnyel közöljük. Tesszük ezt, hogy a nagy munkanélküliség közepette az állásközvetítést olcsóbbá tegyünk. Az ilyen állásközvetítő hirdetés ára tíz szög tizenöt lei.

Jeligés hirdetések címét a kiadóhivatal nem közölheti. Ilyen hirdetésekre a jeligével ellátott írásbeli ajánlatot kell beküldeni.

Ne aljón fel hangzatos reklámoknak,
mert ha
jövőjét meg akarja tudni,
csak az
igazi jósnőt
keresse fel
Bonastr-utca 16. sz. I. em. ajtó 2

Alkalmazás

Két tanonc

jó fizetéssel felvétetik. Arena gumipar. III., Bulev. Carol 2. (2582)

Nyugdíjasoknak

és leépített tisztviselőknek kényelmes és jövedelmező mellékfoglalkozást nyújt a Rökkant- és Nyugdíjegylet. III., Bulv. Carol 10. (2562)

Fiatal szücssegéd

és szücsmunkásnők azonnal felvétetnek

WINTERNITZ

Belváros

Jó zongoristát

keresek. Cím a kiadóban. (2585)

Divatszakmában jártas

önálló munkásnő és tanulóleányok azonnali belépésre felvétetnek. Popescu Katalin, IV., Hunyadi-ut 15 szám. (2586)

Állást keres

Középiskolát végzettek figyelmébe!

Referenciáim, külön és társasóráim, valamint évtizedbeli gyakorlatom és akadémiai képzettségem lelkiismeretes szakoktatásának eredményei teljes biztosítékot nyújtva, meggyőzőek! Gép-gyorsvita-helyes-szépírás, levelezés, könyvvitel, valamint mindennemű irodai munkálatok gyakorlati értékkel bíró kiképzése. „Engelmann” akadémiaát végzett, okl. gyorsíró, főkönyvelő, levelező. IV., Hunyadi-ut 13. (2584)

Hat nyelvet beszélő

perfekt könyvelő bármilyen állást keres. Ajánlatokat „Törekvő” jelígre a kiadóba kér. (2540)

Földrengés

red: ELMER ELEMÉR

A Deli Hírlap eredeti rajza

38. folytatás.

És mialatt ez a gondolatbeszéd folyt, ekéjével már benne járt a az egésztest.

És átment aztán arra a szomszédos földre is, amelyet mesgye sem választott el az övétől és amelyet Fertályos Bálinttól örökölt. Mert örökölte azt a földet, amelyet házasságakor, amikor elvette Fertályos Örszét, használatra kapott az apósától. Testamentom volt róla, a jegyző, valamint a két tanu szabályszerűen alá is írta azt.

Föl is mutatta Flóris a végrendeletet a földosztó bizottság előtt, sőt még a nyugtát is hozzácsatolta, amellyel igazolta, hogy a hagyatéki illetéket lefizette. Nem ért azzal sem sokat. Nem tudta megmenteni az örökséget.

— Elhisszük, hogy Fertályos Bálint magára testálta a földet, de azért mégis kisajátítjuk. Ha az öreg élne, akkor meghagynánk neki belőle négy holdat, de mert nem él, nincsen szüksége szántóföldre. Magának pedig meghagytuk a részét abból a földből, amely eddig a nevében állott.

— De hát, urak, — kapkodott Flóris kétségbeesetten a szalmazsál után — a föld tulajdonképpen a gyermekeimé, a Fertályos Bálint unokáé, hiszen ez benne van a végrendeletben is.

— Apró gyermekek azok, — nevettek a szemébe — nem tudnak azok földet művelni és így nem ismerhetjük el igényjogosultságukat.

És elmérték tőle az örökségföldet egészben.

Flóris most ezt a földet mégis megszántotta, bevetette.

És amiként Gomolygó Flóris cselekedett, azonképpen járt el a falu minden gazdája. Mindegyik teljes egészében megmivelt a jövő évi termés számára azt a földet, amely eddig az övé volt.

Mire véget ért az ősz, az egész határ éppen olyan szerető gondossággal volt szántva-vetve, akár csak más esztendőben, mielőtt még a földrengés elkövetkezett volna a falura.

Nemsokára megeredt a havazás és a szép, tiszta, fehér takaró szeretően befödte a földeket, hogy megmentse a pusztító téli fagytól a beléjük vetett magot, a leendő kenyeret. Egyképpen borította az ártatlanság és béke színében ragyogó lepel a meghagyott és a földosztó bizottság által kisajátított földeket.

12

Rejtelmes mágnes.

Gomolygó Flóris egész télen keresztül alig mozdult ki a házból. Ha nem volt semmi foglalatosság a ház körül, akkor a szoba sarkában ült és gondolkozott. Vagy pedig bujta az agrártörvényt, amelynek magyar fordítását meghozatta magának. Kemény, mokány elhatározással föltette magában, hogy semmiképpen nem nyugszik bele földjének elvételébe és ha kell elmegyen akár a királyig is.

A sok gond és lelki gyötörődés nem tudta elcsüggeszteni a lelkét, de nem törte meg a testét sem. A háború és hadifogság után is daliás férfi maradt Gomolygó Flóris, büszke, mutatós példánya annak az egészséges fajtának, amelyből eredt.

A falubeli vénasszonyok, ezek a hivatásos házasságboronálók, el is határozták, hogy megházasítják. Kinálgattak, ajánlgattak is nem egyszer özvegy menyecskéket, sőt még lányokat is. Gomolygó Flóris azonban mindig mosolyogva háritotta el magától a dolgot.

— Ugyan hagyjanak már békében, nénemasszonyék, megélek én egymagamban is. Olyan vagyok én már, akár a száraz kóró, aki mellé nem való rózsaszál.

Legtöbbet özvegy Szürszabó Borsza nyaggatta, aki szegről-végről rokona volt és ott élt a házában azóta, hogy Kovács Klári tanítónő odahozta.

— Hallod-e, te Flóris, nem jól van az ugy, ahogy van. Meddig akarsz özvegyen maradni? Megosztán nem gondolod, hogy a két árvának anyára van szüksége?

— Hagyjon békében, Borsza néni. A két gyerekem el van látva. Neveli azokat a kisasszonyka.

— Hiszen neveli, neveli őket, az igaz, de azért mégsem az anyjuk.

— De bizony éppen olyan, mint-ha az édesanyjuk volna.

— Hiába beszélsz, Flóris és hiába kötöd magad, hogy nem házasodol meg másodsor, így ez mégse maradhat. Mit gondolsz? Viselkedésedet az egész falu furcsálja már.

— Furesálják tán az öregasszonyok, akik hiába próbálkoznak azzal, hogy valami özvegy menyecskét varrjanak a nyakamba. No, ebből nem lesz semmi. Nem kell nekem második feleség, oszt punktum. Nem adok a két gyerekemnek mostohaanyát.

— Jól van, no, Flóris, a te dolgod. De mégis aszondom, így ez nem maradhat tovább, mert a falu szája már járni kezd.

— Mi baja van velem a pletykának?

— Semmi. Csak éppen azt mondják az emberek, azért nem házasodol meg, mert...

Borsza néni elhallgatott. Mintha nem merte volna a kezdett szót folytatni.

— Miért mert? — kérdezte most már türelmetlenül a fiatal gazda.

— Hát azt rebesgetik, hogy azért nem házasodol meg, merhogy itt van a házban a kisasszonyka.

Flóris mindenféle szóbeszédre el volt készülve, csak éppen erre nem.

Olyan váratlanul érte az öregasszonynak ez a mondása, hogy az első pillanatban szédülést érzett. Utána pedig elfutotta a pulykaméreg.

Dühösen az asztalra csapott.

(Folyt. köv.)

Kitünő

nyelvismeretekkel rendelkező hölgy angol és francia nyelvórákat ad kezdők és haladók számára. Érdeklődők értesítését levélben kéri „International” jelígre kiadóba. (2556)

Adás-vétel

Ház

telekkel, mely fatelepnek nagyon alkalmas eladó. Mehala, Varsor 15. (2532)

Egy 250. Raleigh

motorkerékpár, jókarban lévő, azonnal olcsón eladó. III., Király-u. 50 (2572)

Elköltözés miatt

egy gyönyörű ebédlőberendezés széles ottomán és különböző butorok olcsón eladó

Szép családi ház

azonnal olcsón eladó. II., Tej-utca 1. (2569)

Verseny kerékpár

jutányosan eladó. Besseney-telep Blank vendéglő. (2575)

Nagyon olcsón

szabadkézből eladó egy csaknem új Pirkell-féle automata-mérleg Puticij közjegyzőnél, kereskedelmi kamarapalotája. (2571)

„Diana” fürdő

Aradon eladó. (2541)

Családi ház

4 szobával és melléképítményekkel eladó. III., Str. Diaconul Coresii 30. (2566)

Lakás

Kiadó

félemeleten és szuterénbenn egy két szobás lakások. IV., Szilágyi-utca 18. (2580)

Szép világos üzlethelyiség

a Gyárváros legforgalmasabb helyén azonnal jutányos áron kiadó. Bővebbet Str. Petru Tegle, (Vécsei-utca) 2. II. em. 8. (2579)

Modern 3 szobás

lakás november 1-ére kiadó. Bővebbet II., Str. Petru Tegle 2. II. (Vécsei-utca). (2577)

Egy szobás

konyhás lakás azonnalra kiadó. Bővebbet: Dr. Brebera Vencel, Tircu-utca 64. (2588)

Kiadó

tiszta butorozott szoba, I., Nándor-tér 13. Evangélikus templom mellett. (258)

Különféle

300 ezer lei

tőkét adok kölcsön, vagy csendtársként jövedelmező üzlethez. Cím Postapalota I. em. 32. ajtó. (257)

Pesti diákok

vagy diáklányok teljes ellátásnyernek feltétlen uricsaládnál ingyen jutányos áron. Közelebbi megtudni

Brettner Béla

pirosigazolványa elveszett. Megtalálók a gyárvárosi rendőrségen adia (256)

Magántanulásra

kettő fiu vagy leány, II. osztályu. kirendeltetik egy harmadik mellé, hogy magánúton közösen tanulva egyetemen mennének magyar magánvizsgára. Szükség esetén a lap kiadókiváltalában, ahol további felvilágosítást kap. (255)

Száraz raktár

azonnalra kerestetik gyárváros Kossuth-tér közelében. Cím a kiadóban. (254)